

2025 елның 25 июне

5 июне

КАРАР

«2025 — 2027 елларга Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Александр авыл жирлегендә юл хәрәкәте иминлеге» программасын раслау турында

Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «2018-2024 елларга Россия Федерациясендә юл хәрәкәте иминлеге стратегиясен раслау турында» 2018 елның 08 гыйнварындагы 1-р номерлы боерыгын гамәлгә ашыру максатларында Александр авыл жирлеге башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Александр авыл жирлегендә 2025 - 2027 елларга юл хәрәкәте иминлеге» программасын расларга.
2. Әлеге карарны Интернет телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча һәм интернет телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Порталында урнаштырылган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының рәсми сайтында- <http://laishevo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә).
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

**Башлык-Татарстан Республикасы
Лаеш муниципаль районы Александр
авыл жирлеге Советы рәисе**

А.А.Гогонов

Татарстан Республикасы
Александр авыл җирлеге
башкарма комитет җитәкчесенә
2025 елның 25 июнендәге 5 номерлы
карары белән расланды

**«2025 - 2027 елларга Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының
Александр авыл җирлегендә юл хәрәкәте иминлеге»
ПРОГРАММАСЫ**

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программа атамасы	«2025-2027 елларга Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Александр авыл жирлегендә юл хәрәкәте иминлеге» программасы
Программаны эшләү өчен нигез	«2018-2024 елларга Россия Федерациясендә юл хәрәкәте иминлеге стратегиясен раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2018 елның 8 гыйнварындагы 1-р номерлы күрсәтмәсе, «Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү чаралары турында» 2014 елның 06 декабрендәге ПУ-1115 номерлы Указы, "Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген арттыру, юл-транспорт һәлакәтләрен кыскарту һәм алардан килгән зыяннарны киметү чараларын гамәлгә ашыру турында" Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2023 елның 18 февралендәге 159 номерлы карары
Программаның дәүләт заказчысы	Татарстан Республикасы Транспорт һәм юл хужалыгы министрлыгы
Программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Александр авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның максатлары һәм бурычлары	Программаның максаты Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Александр авыл жирлеге юллары буйлап хәрәкәт итүнең куркынычсыз шартларына аларның законлы хокукларына гарантияләрен арттыру, юл-транспорт һәлакәтләрен киметү, гражданның гомерен, сәламәтлеген һәм аларның мөлкәтен саклауны тәмин итү, аларның законлы хокуклары гарантияләрен арттыру. Максатка ирешү шарты булып түбәндәге бурычларны хәл итү тора: Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Александр авыл жирлеге хәрәкәтенен юл хәрәкәте куркынычсызлыгын тәмин итү белән идарә итүнең дәүләт системасын камилләштерү; транспорт чараларын йөртүчеләрне эзерләү, яңадан эзерләү сыйфатын арттыру; - юл хәрәкәтендә катнашучыларның хәвефле үз-үзләрен тотышын кисәтү һәм транспорт чаралары йөртүчеләрнең ышанычлылыгын арттыру; - Юл хәрәкәте иминлеген, контроль-күзәтчелек эшчәнлеген пропагандалауның нәтижәлелеген арттыру; - транспорт чараларының һәм аларны гамәлгә ашыру механизмнарының конструктив һәм эксплуатация иминлегенә кагылышлы таләпләрне камилләштерү; - юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәле схемаларын, ысулларын һәм чараларын эшләү һәм куллану; - авыл жирлеге юлларында куркыныч участоклар барлыкка килүне бетерү һәм профилактикалау; - урамнарда һәм юлларда йөрү куркынычсызлыгы кагыйдәләренә балаларны гына түгел, өлкән яшьтәге затларны да (пенсиянерларны да кертеп) өйрәтү системасын камилләштерү - юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ашыгыч медицина ярдәме күрсәтү һәм авария-коткару эшләренен нәтижәлелеген арттыру.
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2025-2027 ел
Гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижәләре	Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә авария очракларының индикатив күрсәткечләренен кимүе көтелә: юл - транспорт һәлакәтләре нәтижәләренен авырлыгы. Юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуның ачыкланган фактлары дәрәжәсен республиканың уртача күрсәткечләреннән югарырак күтәргә, шул ук вакытта ЮХИДИ бүлекчәсе эшчәнлеген тизлекне арттыру, узышу, юл чатларын бозу кебек хокук бозуларны ачыклауга юнәлдергә, бу юл - транспорт һәлакәтләрен киметүгә сизелерлек йогынты

	ясаычак. Жирлек территориясендә һәм Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы юлларында автомобиль транспорты өлкәсендәге һәлакәтләр дәрәжәсенә кимүе.
Программаның төп чаралары	Муниципаль дәрәжәдә юл хәрәкәте иминлеген идарәсе структураларын камилләштерү, Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген буенча дәүләт системасының хокукий һәм мәгълүмат базасын камилләштерү. Юл хәрәкәте иминлеген проблемалары буенча максатчан мәгълүмат-пропаганда компанияләре үткәру, массакүләм мәгълүмат чараларында юл хәрәкәте иминлеген мәсьәләләрен даими яктырту. Балалар һәм яшүсмерләрнең транспорт културасын тәрбияләү һәм куркынычсыз тәртипкә өйрәтүнең яңа формаларын һәм методларын эшләү һәм гамәлгә кертү, автотранспорт профилендәге спорт клублары челтәрен, вело һәм автошәһәрләр булдыру. Машина йөртүчеләрне эзерләү системасын камилләштерү, автотранспорт чаралары йөртүчеләрне эзерләүнең һәм аларның һөнәри осталыгын арттыруның алдынгы технологияләре үзәген булдыру. Контроль-күзәтчелек органнарының үзара хезмәттәшлеген системасын камилләштерү, хәрәкәтнең тизйөрешле режимын тикшереп торы өчен техник чаралар һәм жиһазлар кертү, техник карау чараларын гамәлгә кертү.
Ярдәмчел программаларның һәм төп чараларның үтәлешен оештыру өчен җаваплы затлар	Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Александр авыл жирлеген башкарма комитеты
Программаны финанслау күләмнәре	Программаны финанслауның гомуми күләме 229,4 мең сум тәшкил итә.

1.КЕРЕШ

«2018-2024 елларга Россия Федерациясендә юл хәрәкәте иминлеген стратегиясен раслау турында» Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң _ 2018 елның 8 гыйнварындагы 1-р номерлы күрсәтмәсә, «Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү чаралары турында» 2014 елның 06 декабрендәге ПУ-1115 номерлы Указы, "Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген арттыру, юл-транспорт һәлакәтләрен кыскарту һәм алардан килгән зыяннарны киметү чараларын гамәлгә ашыру турында" Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2023 елның 18 февралендәге 159 номерлы карары

Өлеген Программа юл-транспорт һәлакәтләренәң авырлыгын киметү, гражданның гомерен, сәламәтлеген һәм аларның мөлкәтен саклауны тәмин итү, Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Александр авыл жирлеген юллары буйлап хәрәкәт итүнең куркынычсыз шартларына аларның законлы хокукларының гарантияләрен арттыру максатларында эшләнә..

Өлеген Программа түбәндәге бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән:

- Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Александр авыл жирлегендә юл хәрәкәте иминлеген дәүләт идарәсенәң нәтижәлелеген арттыру;
- юл хәрәкәтендә катнашучыларның куркыныч тотышын киметү һәм транспорт чаралары йөртүчеләрнең һөнәри ышанычлылыгын арттыру;
- юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәле схемаларын, ысулларын һәм чараларын эшләү һәм куллану;
- жирле юлларда куркыныч участокларның килеп чыгуын бетерү һәм булдырмау;
- авария-коткару эшләренәң нәтижәлелеген күтәрү һәм юл -транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ашыгыч медицина ярдәм күрсәтү.

1.Юл-транспорт һәлакәтләрен кылуның төп сәбәпләрен түбәндәгеләр:

- юл хәрәкәтендә катнашучылар юл хәрәкәте кагыйдәләрен һәм һава-метереологик шартларны үтәмәү.
- йөртүчеләрне эзерләү процессы белән төгәл, бердәм идарә итү булмау аларны эзерләү дәрәжәсенә һәм сыйфатына карата оптималь таләпләренә тәмин итмәү;

- машина йөртүчеләрне эзерләү сыйфатына һәм юл хәрәкәтендә башка катнашучылар юлларында үз-үзенә тоту культурасына карата таләпләрне күтәрү укуы һәм тәрбияләү структурасында, рәвешләрендә һәм ысулларында адекват үзгәрешләр белән, мәгариф учреждениеләренең төп массасы педагогик кадрлар составын яхшырту белән бергә алып барылмый;

- юлларда үз-үзенә тоту культурасы дәрәжәсенең юл хәрәкәте шартларына туры килмәве;

- машина йөртүчеләрнең хезмәт һәм ял итү режимнарының үтәлешен тикшереп торыны камилләштерү;

- юлларның канәгатьләнәрлек булмаган сыйфаты.

Жәмәгатьчелек фикерен сораштыру нәтижеләре күрсәткәнчә, һәлакәт хәленә төп йогынты хокукий нигилизм күрсәтә, куркынычсызлык таләпләрен игътибарсыз калдыра. Сораштырылган шәхси транспорт йөртүчеләрнең 30% ка якыны үз гамәлләрен юл хәрәкәтендә катнашучыларның мәнфәгатьләренә туры китерми, 40% ы юл хәрәкәте кагыйдәләрен гадәт буенча боза, чөнки юлда беркайчан да тәртип сакламаганнар, 35% ы юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозарга аларны юл хәле (юлның начар торышы, хәрәкәтне оештыруда житешсезлекләр, транспорт агымының тыгызлыгы һәм интенсивлыгы) мәжбүр иткән дип саный. 13% чамасы юл ситуациясе үсешен алдан күрү һәм 5% машина йөртүчеләрнең игътибарын читкә юнәлтү, дип раслый. Сораштырылган машина йөртүчеләрнең 28% ы кайчан да булса исерек хәлдә транспорт белән идарә иткән, аларның 25% ы, транспорт чарасы руле артына утырганда, алар күрелмәчәк һәм жәзаланмаячак, дип өметләнгән, 20% алкоголь юл йөртү сыйфатына һәм юл ситуациясен бәяләүгә йогынты ясамаячак, дип санаганнар.

Моннан тыш, жәмәгатьчелек фикерен сораштыру бүгенге көндә машина йөртүчеләр һәм жәяүлеләр арасында үзара мөнәсәбәтләр бик киеренке төзелә, дип күрсәтә. Әлеге төркемнәрнең, юл хәрәкәтендә катнашучыларның үзара каршылыгы, кагыйдә буларак, юлларда хәвефле шартлар тудыруга ярдәм итә һәм, әлеге төркемнәр арасындагы юл-транспорт һәлакәтләренең шактый өлешендә, үлемгә китерә.

Жәяүлеләрнең имгәнүенә китерә торган юл хәрәкәте кагыйдәләренең төп бозылуы - юл йөрү өлешенең ачыкланмаган урыннарда күчүе, жәяүлеләрнең юлда йөрү өлешендәге исерек хәлдә булуы. Иң зур куркынычны жәяүлеләр кичүләре булмаган урыннарда юлның машиналар йөрү өлеше аша чыгу куркыныч тудыра. Юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуның объектив сәбәпләре түбәндәгеләр:

- жәяүле кичүләр саны житәрлек булмас;

- төзекләндерелгән тукталыш мәйданчыклары;

-- «Автобус тукталышы урыны» юл билгеләре жәмәгать транспорты тукталышы урыннарында булмас ;

- «Төп юл», «Юл бирегез» юл билгеләренең киселеш зонасында булмасы.

Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү проблемасы халыкның иң киң катламнарының, жәмәгатьчелек фикерен исәпкә алмыйча хәл ителә алмый. Социаль-психологик ижтимагый берләшмәләр нигезендә халыкның киң массаларының үз-үзен тотышы һәм ижтимагый аңын формалаштыру тәҗрибәсе кешеләрнең үз-үзләрен тотышы характерында массакүләм үзгәрешләргә исәп тотарга мөмкинлек бирә. Социаль-психологик ижтимагый берләшмәләр нигезендә халыкның киң массаларының үз-үзен тотышы һәм ижтимагый аңын формалаштыру тәҗрибәсе кешеләрнең үз-үзләрен тотышы характерында массакүләм үзгәрешләргә исәп тотарга мөмкинлек бирә.

Халык белән пропаганда-аңлату эшләре даими алып барылырга, балалар яшеннән башлап, юл хәрәкәтендә булган вакыйгаларның тискәре нәтижеләре белән бәйле потенциал куркынычны аңлауга, юл хәрәкәте иминлегә өлкәсендәге нормаларны, кагыйдәләрне һәм стандартларны бозучыларга карата тискәре мөнәсәбәтне формалаштыруга юнәтелгән булырга тиеш. Шуннан чыгып, юл хәрәкәтендә кешеләрнең хокукий тәртибен формалаштыру юнәлешләрен билгеләгәндә, халыкның төрле социаль һәм яшъ категорияләренә юнәтелгән дифференциацияләнгән пропаганда үткәрелергә тиеш.

Бөтен халыкның актив ярдәме белән авария хәлендәге һәм материал югалтуларны киметү чаралар комплексының, законнар чыгару, икътисадый, техник һәм тәрбияви характердагы дәүләт һәм ижтимагый оешмалар гамәлгә ашырганда гына мөмкин.

Юлларда халыкның үз-үзен тотышы культурасын арттыруга юнәтелгән юл хәрәкәтендә катнашучылар белән эшләүдә дәүләт сәясәтен камилләштерү проектын гамәлгә ашыру Шилбәк авыл жирлегендә аварияләр дәрәжәсен киметергә мөмкинлек бирәчәк, бу юл-транспорт һәлакәтләреннән килгән зыянны каплауга матди чыгымнар кимүгә китерәчәк.

2. ПРОГРАММАНЫҢ МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

Программаның максаты - гражданның сәламәтлеген һәм аларның мөлкәтен саклауны тәмин итү, Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Александр авыл жирлегә юллары

буйлап хэрэкэт итүнең куркынычсыз шартларына аларның законлы хокукларын гарантияләү. Максатка ирешү шарты булып түбәндәге бурычларны хәл итү тора:

- жирлектә юл хэрәкәте иминлеге дәүләт идарәсенең нәтижәлелеген күтәрү;
- юл хэрәкәтендә катнашучыларның куркыныч тотышын кисәтү һәм транспорт чаралары йөртүчеләрнең һөнәри ышанычлылыгын арттыру;
- юл хэрәкәтен оештыруның нәтижәле схемаларын, ысулларын һәм чараларын эшләү һәм куллану;
- жирле юлларда куркыныч участокларның килеп чыгуын бетерү һәм булдырмау;
- авария-коткару эшләренең нәтижәлелеген күтәрү һәм юл -транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ашыгыч медицина ярдәме күрсәтү.

3. ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП ЧАРАЛАРЫ ПРОГРАММА ЧАРАЛАРЫ СИСТЕМАСЫ (БҮЛЕКЛӘР)

Программаның максаты 5 максатчан проект тәкъдим иткән программа чаралары комплексын гамәлгә ашыру нигезендә ирешү күздә тотыла:

1 нче проект. Юл хэрәкәте иминлеген тәмин итү белән идарә итүнең дәүләт системасын камилләштерү.

Проектның төп максаты Лаеш муниципаль районының Александр авыл жирлегендә юл хэрәкәте иминлеге дәүләт идарәсенең нәтижәлелеген арттыру.

Чаралар планында юл хэрәкәте иминлеген тәмин итү белән идарә итү системасын алга таба да камилләштерү каралган. Әлеге бурыч хәзерге вакытта аеруча актуаль булып кала бирә. Әлеге проект кысаларында жирлек дәрәжәсендә идарә итү структураларын камилләштерү, юл хэрәкәте иминлеге идарәсенең дәүләт системасын хокукий һәм мәгълүмати тәмин итү буенча чаралар комплексы (түбәнрәк китерелгән) гамәлгә ашыру күздә тотыла.

Юл хэрәкәте иминлеге өлкәсендә әлеге таләпләрне гамәлгә ашыру тәртибен һәм аларны бозган өчен җаваплылыкны билгели торган юл хэрәкәте иминлеген оештыруга һәм тәмин итүгә карата таләпләр билгели торган норматив базаны камилләштерү эшен башкару планлаштырыла. Автомобиль транспортында пассажирлар йөртү куркынычсызлыгын арттыруга юнәлдерелгән чаралар комплексы гамәлгә ашырылачак.

Үткәрелгән юл-транспорт һәлакәтләренең зыяннарының авырлыгын киметү өчен проектта авария-коткару эшләренең оперативлыгын һәм нәтижәлелеген арттыру чараларын гамәлгә ашыру каралган.

Юл хэрәкәте иминлеген тәмин итү, авария хәлен булдырмау, автотранспорт предприятиеләре тарафыннан өстәмә рәвештә түбәндәге чаралар эшләнде:

1. Уңайсыз климат шартлары чорында линиядә машина йөртүчеләр эшен катгый контрольдә тоту, яшь йөртүчеләрнең мөстәкыйль эшләвен контрольдә тоту, аларны йөртү күнекмәләрен тикшерүне тәмин итү оештырылды.
2. Юл хэрәкәте кагыйдәләренең машина йөртү составы һәм йөртү күнекмәләренең белемнәренә өстәмә тикшерүләр ясала.
3. Эш стажы өч айдан да ким булган машина йөртүчеләрне ял көннәрендә, төнлә һәм эштән тыш эшләргә җәлеп итү тыела.
4. Хэрәкәтле составны техника хезмәт күрсәтү һәм ремонтлау сыйфатын тикшереп тору тәмин ителде.
5. Куркыныч участокларда хэрәкәт режимнарын үтәүне контрольдә тоту көчәйтелде.
6. Хэрәкәт иминлеген тәмин итү мәсьәләләре буенча инструктив-методик киңәшмәләр, машина йөртүчеләр белән лекцияләр үткәрелә.
7. Барлык юл-транспорт һәлакәтләрен тикшерәләр.

Һәр предприятиедә хэрәкәтчән составны ремонтлау өчен җаваплы структуралар бар, линиягә чыгарганда һәм предприятиегә кайтканда аның техник торышы, хэрәкәтчән составны экипировкалау, йөртүчеләр составын медицина тарафыннан яңадан тикшерү, рейс алды һәм аннан соңгы контроль медосвидетельствование, машина йөртүчеләрнең хезмәт һәм ял режимын үтәү өчен. Сезонлы инструктажлар кышкы һәм җәйге эш шартларына күчкәндә үткәрелә. Йөртүчеләр составына юл-транспорт һәлакәтләренең барлык очраклары һәм сәбәпләре җиткерелә.

2 нче проект. Юл хэрәкәтендә катнашучылар белән эшләүдә дәүләт сәясәтен камилләштерү.

Максатчан мәгълүмати-пропаганда кампанияләре ярдәмендә юл хәрәкәте иминлегә проблемалары буенча жәмәгатьчелек фикерен формалаштыру, халыкка укуының нәтижәле ысулларын кертү эшен дәвам итү, шул исәптән юлларда хәвефсез тәртип кагыйдәләрен өйрәтү буенча балалар һәм яшүсмерләр белән эшнә көчәйтү планлаштырыла. Машина йөртүчеләрнең һөнәри ышанычлылыгын арттыру чаралары каралган. Төп чаралар - машина йөртүчеләрне әзерләү системасын камилләштерү, юл хәрәкәте кагыйдәләрен даими боза торган машина йөртүчеләр белән профилактик эш алып бару, машина йөртүчеләрне психофизиологик диагностикалау нигезләрен булдыру.

Проектның төп максаты-юл хәрәкәтендә катнашучыларның куркынычсызлык тәртибен кисәтү һәм транспорт чараларын йөртүчеләрнең һөнәри ышанычлылыгын арттыру.

Проект кысаларында массакүләм мәгълүмат чараларынан файдаланып, юл хәрәкәтендә катнашучыларның куркынычсызлыгын булдыруга, юл хәрәкәтенә хокукий мәсьәләләренә һәм беренчел ярдәм күрсәтү ысулларына, юл хәрәкәте иминлеген оештыру һәм тәмин итү мәсьәләләре буенча реклама һәм мәгълүмати-пропаганда характерындагы массакүләм мәгълүмат чараларында даими мәкаләләр циклына, юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү мәсьәләләре буенча белгечләр чыгышларына һәм юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү буенча күрелә торган чараларга юнәлдерелгән чаралар комплексын гамәлгә ашыру күздә тотыла.

Жәмәгатьчелек фикерен формалаштыру һәм юл хәрәкәте кагыйдәләрен үтәү буенча махсус пропаганда кампанияләрен массакүләм мәгълүмат чараларын кулланып оештыру һәм үткәрү күздә тотыла. Бу кампанияләр контроль-күзәтчелек органнары эшчәнлегә белән яраштырылырга һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның үз-үзләрен тотышын максатчан контрольдә тотуны гамәлгә ашырырга тиеш.

Өлегә чараларны тормышка ашыру халыкның игътибарын юл хәрәкәте иминлегә проблемасына жәлеп итүне, үткәрелә торган чараларга ижтимагый ярдәм күрсәтүне һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның куркынычсыз үз-үзләрен тотышы стандартларын формалаштыруны тәмин итәргә тиеш.

Юл хәрәкәтендә аеруча якланмаган катнашучылар: балалар, яшүсмерләр, шулай ук пенсионерларга аерым игътибар бирелә. Балалар һәм яшүсмерләргә транспорт культурасын өйрәтү һәм тәрбияләүнең яна, нәтижәлерәк формаларын һәм ысулларын эшләү һәм гамәлгә кертү каралган, алар юлларда һәм урамнарда үз - үзеннә куркынычсыз тоту күнекмәләрен һәм белемнәрен актив, ижади яктан үзләштерүне тәмин итә: юл хәрәкәте куркынычсызлыгы буенча иң яхшы рәсем һәм плакатка бәйгә үткәрү, автотранспорт профилендәге спорт клублары, вело-һәм автошәһәрчеләр чөлтәрен булдыру.

Иң мөһим юнәлешләрнең берсе-Юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуга юл куйган машина йөртүчеләр белән профилактик эш алып бару.

Аек хәлдә булган юл-транспорт һәлакәтләрен булдырмау өчен, машина йөртүчеләргә рейс алдыннан тикшерү уздырырга кирәк. Көтелә торган нәтижә - аек булмаган килеш кылына торган юл-транспорт һәлакәтләренең кимүе.

Юл-транспорт һәлакәтендә беренчә булып ЮХИДИ бүлегә хезмәткәрләре һәм автотранспорт йөртүчеләре була. Зыян күрүчеләргә беренчә медицина ярдәме күрсәтү өчен ЮХИДИ бүлегә хезмәткәрләре, шулай ук машина йөртүчеләр беренчә ярдәм күрсәтүнең билгеле бер күнекмәләренә ия булырга тиеш.2 Укулар Лаеш үзәк район хастаханәсендә беренчә медицина ярдәме күрсәтү буенча хезмәт күрсәтә, укуы программасы 16 сәгатькә исәпләнгән.

Проектта югарыда әйтелгәннәренә исәпкә алып, юлларда һәм урамнарда транспорт культурасын укуы һәм тәрбияләүнең яна, нәтижәлерәк формаларын һәм ысулларын кертү каралган: юл хәрәкәте иминлегә буенча иң яхшы рәсемгә һәм плакатка конкурс үткәрү.

3 нче проект. Юл хәрәкәтен оештыру һәм шартларын камилләштерү

Өлегә проектның төп максаты - юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәлерәк схемаларын, ысулларын һәм чараларын эшләү һәм куллану, Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Александр авыл жирлегендә юл хәрәкәте шартларын камилләштерү юлы белән юл-транспорт һәлакәтләре килеп чыгу куркынычын киметү. Куелган максатка ирешү чарасы булып юлларның куркыныч участокларын бетерү һәм хәрәкәтнең куркыныч шартлары барлыкка килүне профилактикалау чаралары комплексын гамәлгә ашыру тора.

Азнакай шәһәренәң гамәлдәге автомобиль юллары чөлтәре нигездә формалашкан. Әмма күп кенә параметрлар буенча ул автомобиль хәрәкәтенәң барлык үсә баручы таләпләренә туры килми, шуңа күрә транспорт чыгымнарын һәръяклап кыскарту бурычы белән беррәттән, районда автомобиль юллары чөлтәрен камилләштерү эшә дәвам иттереләргә тиеш, ул транспорт хезмәтләре кулланучыларына теләсә нинди хужалык элементләрен тормышка ашырганда уңайлылыкның һәм рентабельлекнең гарантиялә дәрәжәсен тәмин итәчәк.

Анализ мәгълүматлары дәлилли, гомуми файдаланудагы жирлә әһәмияттәге автомобиль юллары (ипотека эчендәге) өслекнең күчеш тибына ия. Әлегә юллар төзелеш нормаларының заманча таләпләренә һәм автомобиль транспорты хәрәкәтенәң ныклы күрсәткечләренә һәм иминлегенә туры килми.

Шулай итеп, жирлекләрдә күчеш тибындагы юллар шактый күп. Барлык торак пунктлар һәм авыл хужалыгы предприятиеләре каты өслеклә юллар белән тәмин ителмәгән. Шуңа күрә программа чаралары юл шартларын гомуми яхшыртуга һәм юл-транспорт һәләкәтләрен концентрацияләү участокларын бетерүгә ярдәм итә.

Гамәлдәге юлларның гомуми яхшыруы аларга шундый форма бирү һәм юл хәрәкәте кагыйдәләре таләпләренә туры килә торган хәрәкәтне жайга салуны тәмин итүгә юнәлтелгән.

Машина йөртүчеләрнең арыганлыгы аркасында юл-транспорт һәләкәтләренәң, шул исәптән аеруча авыр нәтижәлә, мөһим факторларның берсә булып тора, шуңа күрә машина йөртүчеләрнең хезмәт һәм ял режимын үтәүне контрольдә тотуны камилләштерүне таләп итә. Нәтижәлә контрольне гамәлгә ашыру транспорт чараларын хәрәкәт параметрларын теркәү жайланмалары белән техник жиһазландырганда мөмкин булачак.

4 нче проект. Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә контроль-күзәтчелек эшчәнлеген камилләштерү

Юл-транспорт һәләкәтләрен кискәтү буенча иң нәтижәлә чараларның берсә контроль-күзәтчелек эшчәнлеген активлаштыру. Контроль-күзәтчелек эшчәнлегә түбәндәгеләрне үз эченә ала: юл хәрәкәтендә катнашучыларның эшчәнлеген контрольдә тоту (юл хәрәкәте кагыйдәләре таләпләрен үтәү); тиер юл аша чыгу урыннарын һәм юлларны, ясалма корылмаларны һәм линиягә чыга торган транспортның төзеклеген тикшереп тору.

Төп максат-хокукий, оештыру, мәгълүмати һәм техник тәмин итүне камилләштерү юлы белән контроль-күзәтчелек эшчәнлегә нәтижәлелеген арттыру исәбенә авариялелекне кимәтү.

Әлегә максатны тормышка ашыру өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

Юл хәрәкәте иминлегә өлкәсендә ведомство компетенциясенә ия булган контроль-күзәтчелек органнарының нәтижәлә хезмәттәшлек итү системасын булдыру.

Программаның беренче этабы чаралары ЮТҺен концентрацияләү участокларын юкка чыгаруга һәм юл шартларын яхшыртуга юнәлдерелгән, шулай ук ЮТҺе концентрациясә участокларында һәм башка потенциал куркыныч участокларда юл эшләрен башкарганда алга таба үсеш алган автомобиль юлларында имин транспорт чышелешләре урнаштыру каралган. Юл-транспорт һәләкәтләрен ачыклау һәм зыян күрүчеләргә беренче ярдәм күрсәтү мәгълүмати системасын алга таба үстерү, шулай ук догпиталь этапта медицина ярдәмә күрсәтү системасын үстерү күздә тотыла.

- Юл хәрәкәтен оештыру, укыту һәм машина йөртүчеләрнең транспорт чаралары белән идарә итү, пассажирлар һәм йөкләр ташуда юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү, объектларны, транспорт һәм юл хужалыгы продукциясен мәжбүри сертификацияләү өлкәләрендә гамәлдәге закон, башка норматив хокукий актларга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү, кагыйдәләр, стандартлар, техника нормалары һәм башка норматив документлар эшләү; юл хәрәкәте иминлеген тәмин итүгә бәйлә эшчәнлекне лицензияләү;

- Юл хәрәкәте кагыйдәләрен, приборларны һәм машина йөртүчеләрне әзерләү һәм аларның торышын диагностикалау чараларын, транспорт чараларын әзерләү һәм эксплуатацияләү, юллар төзү һәм эксплуатацияләү кагыйдәләрен бозуларны теркәүнең оператив-техник чараларын эшләү һәм гамәлгә кертү.

Юлларның һәм юл корылмаларының сакланышын тәмин итү өчен куркыныч, әрә габаритлы һәм авыр йөклә йөкләрне ташуны контрольдә тоту буенча нәтижәлә чаралар системасын эшләргә һәм юл чөлтәрен үлчәү контроле пунктлары белән тәмин итәргә кирәк.

Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өчен хәрәкәтнең тиз йөрешлә режимнарына, машина йөртүчеләргә һәм пассажирларга куркынычсызлык каешларын һәм мотошлемнарын куллануга

контрольне көчөйтү, исерек жас наркотик кулланган халда йөртүчөлөрнө ачыклау өстенлекле бурыч булып тора.

Гомуман алганда, юл хэрэкэтенэ контроль-күзэтчелек органнары эшен камиллэштерү үз эченэ түбэндөгелөрнө ала:

хэрэкэт иминлеге өлкэсендэ контроль һәм күзэтчелек системасын камиллэштерү буенча норматив-хокукий һәм оештыру документларын һәм раслау;
ЮХИДИ бердәм мәгълүмат-эзләү системасын кертү.

-автотранспорт чаралары хэрэкэтен мониторинглау һәм анализлау системасын оештыру, йөкләнеш участокларын, концентрация урыннарын ачыклау;

- кышкы чорда юлларны имин карап тотуны, тикшереп торуны һәм техник тээмин итүне камиллэштерү;

-дәүләт техник карау станцияләре контролерларын эзерләү һәм янадан эзерләү программасын эшләү һәм гамәлгә ашыру;

-социаль мәсьәләләрнө хэл итү (ЮХИДИ хезмәткәрләре өчен торак төзү һәм сатып алу, ЮХИДИ ветераннарына матди ярдәм күрсәтү һ.б.)

Аны башкаручы хезмәткәрләренң контроль - күзэтчелек эшчәнлегенң нәтижәлелеге аларның техник жиһазланышына бәйле.

5 нче проект. Фәнни-тикшеренү һәм тәҗрибә-конструкторлык эшләре

Программа чараларын гамәлгә ашыруның югары нәтижәлелегенә ирешү һәм юл-транспорт һәлакәтләрен кискәтү эшенң сыйфатын яхшырту өчен юл хэрэкәте иминлеге системасының бөтен эшчәнлеге юл хэрэкэтен оештыру һәм юл-транспорт һәлакәтләрен кискәтү эшләрен камиллэштерү юллары турында иң заманча белемнәргә, юл челтәре формалашу белән транспорт хэрэкәте иминлеге һәм башка белем өлкәләре арасында үзара бәйләнешкә керергә тиеш.

Юл хэрэкәте иминлеге буенча фәнни тикшеренүләр гамәли тикшеренүләр булып тора. Алар юл-транспорт һәлакәтләрен булдырмау яки аларның санын киметүдә нәтижәләренң файдалы булуы белән аклана. Әгәр юл-транспорт һәлакәтләре барлык мөһим социаль-иқтисадый проблема дип танылмаса, фәнни тикшеренүләренә аклау кыенрак булыр иде.

Фәнни тикшеренүләренң беренче чираттагы максаты юл-транспорт һәлакәтләрен булдырмауда түгел, ә белем алуда тора. Әмма бу белемнәр юл-транспорт һәлакәтләрен булдырмау өчен кыйммәтле булырга мөмкин. Ничек кенә булмасын, бер нәрсәне ышаныч белән билгеләп үтәргә мөмкин: фәнни тикшеренүләренң сыйфаты никадәр югары булса, аның карарлар кабул итүгә йогынты ясавы ихтималы да шулкадәр зуррак.

Бу өлкәдә фәнни-тикшеренү эшләренң нигезе, мәсәлән:

-аеруча авыр нәтижәләр белән юл-транспорт һәлакәтләре сәбәпләрен комплекслы тикшерү;

-юл-транспорт һәлакәтләренң торышын һәм проблемаларын мониторинглау;

-жәмәгать фикерен мониторинглау;

-юл-транспорт һәлакәтләре күрсәткечләрен дәүләт исәбе системасын камиллэштерү буенча методик тәҗдимнәр эшләү;

-юл хэрэкәте кагыйдәләрен бозучы йөртүчөләрнө янадан эзерләү буенча укыту-программа документларын эшләү;

-автотранспорт чараларын йөртүчөләрнө эзерләүне гамәлгә ашыручы укытучыларның квалификациясен күтәрү буенча укыту планнары һәм программалары эшләү;

-автотранспорт чараларын йөртүчөләрнө эзерләүнең инновацион технологияләрен эшләү.

-Хәзерге вакытта психологик аспектларны исәпкә алмыйча, жәмгыять эшчәнлегенң бер генә өлкәсендә дә күпмедер әһәмиятле нәтижәләргә ирешү мөмкин түгел.

Уңышы күп очракта кешегә, аның күнекмәләренә, үзлекләренә һәм психикасының торышына бәйле булган юл хэрэкәте өлкәсен дә искәrmә булып тормый. Барлык юл-транспорт һәлакәтләренң 3/4 е транспорт чараларын йөртүчеләр гаебе белән килеп чыга, аларның табигый һәм хезмәт эшчәнлеге барышында психофизиологик сыйфатларының кимчелекләре, агымдагы психик яки физик хәлнең бозылуы аркасында килеп чыккан хаталары, психик эшчәнлек процессында өзеклекләр (нәрсәдер сизмәгән, дөрес аңламаган, тиешенчә үтәмәгән һ.б.) аркасында килеп чыга.

Транспортта аварияне киметүгә юнәлдерелгән иң нәтижәле чараларның берсе - йөртүче һөнәрләренә кандидатларны, шулай ук машина йөртүчеләрнө аларның эш үзенчәлекләрен билгеләгәндә (такси, автобуслар, йөк транспорты, куркыныч яки аеруча кыйммәтле йөкләр ташу, ерак ташулар һ.б. ташу) психофизиологик сайлап алу. Галимнәр тарафыннан сыйфат йөртүче өчен

профессиональ яктан мөһим, алар шөгыльләнми, берни белән дә компенсацияләнми һәм житешсезлекләре машина йөртүче булу мөмкинлегенә шик астына куела. Алдынгы автомобиль илләренен транспорт психологлары бәяләве буенча, психофизиологик сайлап алу кертү юл-транспорт һәлакәтләре санын 20%ка киметергә мөмкин.

Шунысын билгеләп үтәргә кирәк, гамәлдәге кадрлар агентлыклары инде хәзер үк персонал сайлау буенча хезмәт тәкъдим итә, шул исәптән машина йөртүчеләрне дә. Шул ук вакытта психологик портрет төзү белән чикләнәләр, машина йөртүчеләр өчен бу житәрлек түгел, чөнки безне, барыннан да элек, командада нинди булмаячак, ә ул еш кына юл-транспорт һәлакәтләренә ничек эләгәчәк, дип кызыксына.

Эшкә урнашканда психодиагностика кертү шулай ук машина йөртүчеләрнең җаваплылыгын һәм дисциплиналылыгын арттыручы, кадрларның агымын киметүче уңай фактор булып тора, бу юл-транспорт һәлакәтләрендә чагылыш тапмый кала алмый.

5. Программаны финанслау

Программаны финанслауның гомуми күләме **450 мең сум** тәшкил итә.

Муниципаль бюджетлардан финанслар белән тәмин итүче - авыл җирлеге башлыгы, район башлыгы.

Бюджетлар тиешле финанс елына төзелгәндә финанслауның күрсәтелгән күләмнәре төгәлләштерелергә тиеш.

Моннан тыш, мөмкинлекләр булган саен район бюджеты акчалары, максатчан һәм ирекле иганәләр җәлеп ителәчәк.

4. ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ МЕХАНИЗМЫ

Өлеге Программа «2018-2025 елларда юл хәрәкәте иминлеген арттыру» федераль максатчан программасының, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «2018-2024 елларга Россия Федерациясендә юл хәрәкәте иминлеге стратегиясен раслау турында» 2018 елның 08 гыйнварындагы 1-р номерлы күрсәтмәсе, Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү чаралары турында» 2014 елның 06 декабрендәге ПУ-1115 номерлы Указы, "Татарстан Республикасында юл хәрәкәте куркынычсызлыгын арттыру, юл-транспорт һәлакәтләрен киметү һәм аларның нәтиҗәләрен киметү чараларын гамәлгә ашыру турында" Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2023 елның 18 февралендәге 159 номерлы карарының алга таба үсеше булып тора, һәм Россия Федерациясе Граждан кодексында, 2013 елның 05 апрелендәге Федераль законда билгеләнгән нормалар нигезендә гамәлгә ашырыла. «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрен сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында» 44-ФЗ номерлы (2023 елның 14 ноябренә үзгәрешләр белән), һәм Россия Федерациясенен һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары белән.

6. ТРАНСПОРТ ЧАРАЛАРЫ ХУҖАЛАРЫНЫҢ ГРАЖДАН ҖАВАПЛИЛЫГЫН ИМИНЛӘШТЕРҮ

Транспорт чараларын башка затлар файдаланганда аларның гомеренә, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә китерелгән зыянны каплауга зыян күрүчеләрнең хокукларын яклау максатларында, күрсәтелгән федераль закон белән транспорт чаралары хуҗаларының граждан җаваплылыгын мәҗбүри иминләштерүнең хокукий, икътисадый һәм оештыру нигезләре (алга таба - мәҗбүри иминиятләштерү) билгеләнә.

Мәҗбүри иминиятнең төп принциплары түбәндәгеләр:

- зыян күрүчеләрнең гомеренә, сәламәтлегенә яисә мөлкәтенә китерелгән зыянны күрсәтелгән федераль законда билгеләнгән чикләрдә каплау гарантиясе;
- транспорт чаралары хуҗаларының граждан җаваплылыгын иминиятләштерүнең гомумилеге һәм мәҗбүрилеге;
- Россия Федерациясе территориясендә хуҗалары күрсәтелгән федераль закон белән билгеләнгән гражданлык җаваплылыгын иминләштерү бурычын үтәмәгән транспорт чараларын куллануга юл хәрәкәте иминлеген арттыруда транспорт чаралары хуҗаларының икътисадый кызыксынуы.

Транспорт чаралары хуҗалары күрсәтелгән федераль законда билгеләнгән шартларда һәм тәртиптә, һәм аның нигезендә үз исәбенә иминләштерүчеләр сыйфатында транспорт чараларын

файдаланганда башка затларның гомеренә, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә зыян китерү нәтижәсендә барлыкка килергә мөмкин булган гражданлык җаваплылыгы куркынычын иминләштерергә тиеш.

Мәжбүри иминият шартнамәсе төзелә торган шартлар мәжбүри иминият шартнамәсенә Россия Федерациясе Хөкүмәте чыгара торган мәжбүри иминият кагыйдәләрендәге типлаштырылган шартларына туры килергә тиеш.

Мәжбүри иминият объекты булып транспорт чарасы хужасының Россия Федерациясе территориясендә транспорт чарасын кулланганда зыян күрүчеләрнең гомеренә, сәламәтлегенә яисә мөлкәтенә зыян китерү нәтижәсендә барлыкка килә торган йөкләмәләре буенча гражданлык җаваплылыгы куркынычы белән бәйле мөлкәти мәнфәгатьләр тора.

Мәжбүри иминләштерү транспорт чаралары хужалары тарафыннан мәжбүри иминләштерү шартнамәләре төзү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Мәжбүри иминият шартнамәләрендә хужаларының граждан җаваплылыгы иминләштерелгән транспорт чаралары күрсәтелә.

Мәжбүри иминият шартнамәсе буенча транспорт чарасы хужасының, шулай ук транспорт чарасын законлы нигездә файдаланучы башка төр иминиятлештерүченә үзен гражданлык җаваплылыгы куркынычы иминиятлештерелгән булып тора.

Мәжбүри иминият шартнамәсе төзегәндә, иминиятлештерүче иминиятлештерүчегә иминиятлештерү полисын һәм дәүләт үрнәгендәге махсус билгене тапшыра. Мәжбүри иминиятне гамәлгә ашыруны таныкый торган документ - иминият полисы.

Зыян күрүчеләрнең таләпләре буенча компенсация түләүләр гамәлгә кую документлары нигезендә эш итүче һәм Федераль закон нигезендә гамәлдә булган иминиятчеләрнең һөнәри берләшмәсе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2002г. № 40-ФЗ (28.12.2022) "Транспорт чаралары хужаларының граждан җаваплылыгын мәжбүри иминләштерү турында" (үзгәрешләр белән һәм өстәмә), үз көченә кергәч 15.07.2023).

Зыян күрүчеләр һәм һөнәри берләшмәләр арасындагы мөнәсәбәтләргә аналогия буенча компенсация түләүләре унаеннан Россия Федерациясе законнарында мәжбүри иминләштерү шартнамәсе буенча отышлы компания белән иминиятлештерүче арасындагы мөнәсәбәтләр өчен билгеләнгән кагыйдәләр кулланыла. Тиешле нигезләмәләр, чөнки федераль законда башкасы каралмаган һәм мондый мөнәсәбәтләрнең асылынан агып чыкмый, дигән пост кулланыла. Шулай ук вакытта күрсәтелгән компенсация түләүләре иминләштерүче ясаган суммага һәм (яисә) зыян китергән өчен җаваплы затка китерелгән зыянны өләшчә каплау суммасына киметелә.

Транспорт чаралары хужаларының күрсәтелгән Федераль законда билгеләнгән иминиятлештерү бурычларының үтәлешен тикшереп тору транспорт чараларын теркәгәндә, дәүләт техник тикшерүен оештырганда һәм юл хәрәкәте кагыйдәләренә, шулай ук юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә норматив хокукий актларның үтәлешен тикшереп тору өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашырганда милиция тарафыннан гамәлгә ашырыла. Транспорт чарасын йөртүче үзе белән иминият полисы булырга һәм аны тикшерү өчен Россия Федерациясе законнары нигезендә шуңа вәкаләтле милиция хезмәткәрләренә тапшырырга тиеш.

Россия Федерациясе территориясендә хужалары күрсәтелгән Федераль закон белән билгеләнгән гражданлык җаваплылыгын иминләштерү бурычын үтәмәгән транспорт чараларыннан файдалану тыела. Күрсәтелгән транспорт чараларына карата дәүләт техник карау һәм теркәү үткәрелми.

Программаны гамәлгә ашыру нәтижәлеләгән һәм социаль-иқтисадый нәтижәләргә бәяләү

Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Александр авыл җирлегенә юлларында һәлакәтләр санын киметү һәм юл-транспорт һәлакәтләрендә һәлак булучылар санын киметү, юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү белән идарә итү системасын камилләштерү, юл хәрәкәтендә катнашучылар белән эшләүдә дәүләт сәясәтен камилләштерү, транспорт чараларының конструктив һәм эксплуатация куркынычсызлыгын арттыру, Александр авыл җирлегендә юл хәрәкәтен оештыруны камилләштерү, юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә контроль-күзәтчелек эшчәнлеген камилләштерү, хәрәкәттә катнашучылар өчен оператив радиоәлеmtә булдыру һәм догпиталь этапта юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтү сыйфатын арттыру көтелә.

Күпчелек очракта алынган нәтижәләргә нинди дә булса дәрәҗәдә теоретик нигез бирү шулай ук кыен. Оештыру чараларының юл хәрәкәтендә катнашучыларның үз-үзләрен тоту моделенә йогынтысы аеруча аз тикшерелде. Һәм моның мисалы жәяүлеләр өчен юллар булырга мөмкин. Бу чарага язылырга

мөмкин булган юл-транспорт һәләкәтләре санында нинди дә булса үзгәреш дәлилләргә кыен. Һәм хәтта жәяүлеләр юллары саны арттырылса да, бу жәяүлеләрнең барысы да алардан файдаланачагы, ә автомобильчеләр алар янында тизлекне киметәчөгә турында сөйләми. Мондый һәм, бәлки, юл хәрәкәтендә катнашучыларның үз-үзләрен тоту модельләренең башка үзгәрешләренә карата булган материаллар күп санлы житешсезлекләргә ия. Шуңа күрә китерелгән аңлатмалар житәрлек дәрәжәдә ышанычлы булырга мөмкин, ләкин мөмкин булган, әмма документлаштырылган аңлатмалар турындагы гипотезалар нигезендә башка берни дә була алмый.

Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 1998елның 4 декабрендәге 1441 номерлы карары (2015 елның 27 августына үзгәрешләр белән) белән расланган Россия Федерациясә автомобиль юлларының озынлыгы, техник торышы буенча юл хәрәкәте иминлегә торышы күрсәткечләрен дәүләт исәбе кагыйдәләре нигезендә юл-транспорт һәләкәтләре торышын бәяләүнең түбәндәге индикаторларын дәүләт исәбенә алу гамәлгә ашырыла:

- хәрәкәтчән составны туктату өчен мәйданчыклар саны, шул исәптән туклану, сәүдә, ашыгыч медицина ярдәме пунктлары янындагы автомобильләргә кыска вакытлы туктату һәм жир полотносыннан читтә төзелгән автотранспорт тукталышының башка урыннарын;
- тротуарларның һәм каты өслеккә жәяүлеләр юлларының озынлыгы;
- автобус тукталышлары саны;
- бер үк дәрәжәдә кушылган урыннар һәм кисешкән урыннар саны (гади жиһазландырылмаган кушылмалар һәм кисешкән урыннар, өлешчә каналлаштырылган кушылмалар һәм икенче дәрәжәдәге юлда жибәрелүче утраулар белән кисешкән урыннар, тулысынча канализацияләнгән кисешкән урыннар һәм ике юлда да жибәрелүче утраучыклар белән кушылган урыннар, божралы кисешкән урыннар);
- төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре таләпләренә туры китереп төзелгән каты өслеккә (капиталь, жиңеләйтелгән һәм күчеш чоры) төп юлга съездлар һәм керү очраклары саны;
- барлык типтагы күчеш-тизлек полосалары саны, шул исәптән, клиник, параллель, аерым полоса белән параллель, параллель яки криволинейлылар;
- кытыршы өслеккә юл өслекләре озынлыгы (макро - һәм микро кытыршылыкны тәмин итә торган сайлап алынган гранулометрик составлы өслек эшкәртүләргә һәм өслекнең өске катламнарын төзү);
- ныгытылган юл кырыйларының (сул һәм уң), шул исәптән асфальт-бетон, цементобетон, таш материаллар белән ныгытылган, үләннәргә чәчеп, сузылышы;
- киртә һәм парапетлы типтагы киртәләргә озынлыгы (беренчә төркемнең киртәсә Строительная нормалары һәм кагыйдәләре нигезендә);
- 1 сигнал баганалары саны;
- ясалма корылмаларда югары көпчәккә көпчәкнең озынлыгы һәм бордюр ташы,
- юл билгеләре горизонталь (линия, язу, ук һәм юл өлешен каплауга салына торган башка билгеләр) һәм вертикаль (күперләр, юлүткәргечләр, парапетлар, киртәләр, бордюрлар һәм башка юл корылмалары элементларына китерелә торган сызыклар һәм билгеләр) булу,
- расланган дислокация нигезендә юл билгеләре һәм күрсәткечләр саны,
- стационар яктырту жайланмалары саны;
- төрлө дәрәжәләрдәге жәяүлеләр өчен чыгу урыннары саны;
- хисап тоткан оешма балансында булган тиер юллар һәм автомобиль юллары киселешендә төрлө дәрәжәләрдә транспорт чишелешләре саны;
- машина йөртүчеләргә эерләү сыйфаты һәм юл хәрәкәтендә башка катнашучылар юлларында үз-үзгәргә тоту культураны;
- сервис объектлары саны бүленгән полосада һәм юл бие полосасында (автозаправка станцияләре, мотельләр, кемпинглар, техник хезмәт күрсәтү станцияләре, сервисның башка объектлары),
- Россия Федерациясә автомобиль юлларында юл-транспорт һәләкәтләргә исәпкә алу һәм анализлау кагыйдәләре нигезендә ачылган юл-транспорт һәләкәтләргә концентрацияләү участкалары саны;
- аларны бетерү өчен юл эшләргә башкарылган юл-транспорт һәләкәтләргә концентрацияләү участкалары саны,
- юридик һәм физик затларга караган трамвайлар һәм троллейбуслар саны;
- юллар сыйфаты һәм аларның кулланучылар шартларына туры килү

Юл-транспорт һәләкәтләргә гомумиләштерелгән индикатив күрсәткечләргә сыйфатында кабул ителә

- гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгы 1 кв. км,

- гомуми файдаланудагы юлларның гомуми озынлыгына асфальт-бетон өслеккә юллар нисбәте, %;

- гомуми файдаланудагы элемтә юллары челтәренә кадәр каты өслекләр юллар булган торак пунктларның чагыштырма авырлыгы –

- авыл хужалыгы предприятиеләренә үзәк утарлары,

- калган торак пунктлар

Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә түбәндәгеләр көтелә:

- юлларда аварияләр кимү һәм юл-транспорт һәлакәтләренә индикатив күрсәткечләр ел саен киметү, бу, һичшиксез, юл-транспорт һәлакәтләренә гомуми санының картинасында чагылыш табачак;

- юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә яраланган һәм һәлак булган кешеләр саны, нәтижеләренә авырлыгы;

- юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә дәүләт идарә системасын һәм юл хәрәкәтендә катнашучылар белән эшләүдә дәүләт сәясәтен камилләштерү;

- Транспорт чараларының конструктив һәм эксплуатация куркынычсызлыгын арттыру

- шәһәрдә юл хәрәкәте оештыруны камилләштерү;

- юлларда хәрәкәт итүнең куркынычсыз шартларын тәмин итү;

- Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә контроль-күзәтчелек эшчәнлеген камилләштерү

- хәрәкәттә катнашучылар өчен радиоәлеmtәнә оператив системасын булдыру һәм яңгың куркынычы янаган чорда юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтүнең сыйфатын арттыру;

Башка чыганаclar: банкларның максатчан кредитлары, программаны гамәлгә ашыруда катнашучыларның кертемнәре, фондлар һәм ижтимагый оешмалар акчалары, эшкарлык структуралары акчалары, иганәчелек акчалары һәм башкалар.

Александр авыл жирлегә буенча 2025-2027 елларга юл хәрәкәте иминлеген арттыру программасы

№ т/б	Объектларның аталышы	Куәте	Финанслау чыганаclarы			Искәрмә
			Жирле бюджет, мең сум.			
			2025	2026	2027	
1	Авил эчендәге юлларны тәзү, ремонтлау һәм реконструкцияләү:					
1.1	Тын урам	0,35	133,3	-	-	жирле бюджет
1.2	каен үр.	0,156	96,1			жирле бюджет
2.	«Ясалма тигезсезлек»жайланмасы:	-	-		-	жирле бюджет
2.1	бакча үр.	-	-	-	-	жирле бюджет
3.	Юлларның машина йөрү өлешен билгеләү:	-	-	-	-	
3.1.	Садовая урамында Верный кибете һәм Санта шифаханәсе янында	-	-	-	-	жирле бюджет
4.	Авил жирлегендә юл билгеләре кую	-	-	-	-	
5.	Торак пунктларда юл хәрәкәтен оештыру проекты	-	-	-	-	жирле бюджет
	Барлыгы	-	229,4	-	-	

**Башлык-Татарстан Республикасы
Лаеш муниципаль районы Александр
авыл жирлеге Советы рәисе**

А.А.Гогонов